Maredédéu de Montserrat patrona d'Espanya

Autor:
Data de publicació: 14-08-2011

La projecció de la Maredédeu de Montserrat cap a fora de Catalunya l'he trobat documentada ja, a partir dels Trastàmara.

El canceller Pero López d'Ayala (1332-1407), hi pot haver algú més pro Trastà-mara que qui va portar al futur Enric II de Castella, deixant al seu senyor "Pere el Cruel" quan aquest va fugir a França, sent premiat per Enric II amb terres i títols després de Montiel (ón mori Pere)!. (Estava emparentat amb Ferran el Catòlic, en línia ascendent indirecta) Heus aquí els seus -Cantares a la Virgen-:

"Sennora con humildat -e deuoto coraçón- prometo a Montserrat -yr facer mi oración-"

La projecció de Montserrat cap a fora de Catalunya es troba documentada ja, a partir dels Trastàmara.

" Però López d'Ayala" (1332-1407) -pot haver-hi algú més pro Trastàmara que ell que va deixar al seu senyor Pere el Cruel quan aquest va fugir a França i després de la batalla de Montiel va ser premiat per Enrique 1er Trastàmara amb terres i títols! (Estava emparentat amb Ferran el Catòlic, en línia ascendent indirecta). Heus aquí els seus - Cantares a la Virgen -: "Sennora con humildat -e deuoto coraçón- prometo a Montserrat -yr facer mi oración-"

Ferran d'Antequera, trobant-se indispost mentre era a Catalunya va decidir tornar a Saragossa, però abans es va fer pujar a Montserrat en llitera per l'únic camí q hi havia el s.XVI un camí de mules molt mal girbat que el va fer emmalaltir encara més i una vegada confessat i combregat va passar-hi la nit, morint a Igualada l'endemà. Els seus successors (Alfons el magnànim, Joan sense fe, els Reis Catòlics) també van professar una gran devoció a la "Moreneta ". By the way, San Ignasi de Loiola es va iniciar a Montserrat (a part de la cova de Manresa) i l'emperador Carles I d'Espanya i el seu fill Felip I, van morir amb una imatge (i una espelma beneïda) de la Verge de Montserrat a les mans. Carles I va pagar la reforma del Monestir i Felip I la va acabar ampliant-lo incloent la costosa obra civil de l'esplanada (1562-1587).

Els Borja (senyors de Xàtiva encara que el seu origen fos Osca) i Ferran el Catòlic van dedicar la capella de "Nostra Signora in monte" dalt de l'escalinata que forma part de la plaça d'Espanya - que va prendre aquest nom per ser un regal de Ferran - a la Verge de Montserrat.

Imaginem Roderic de Borja (Alexandre VI) erigint una plaça dedicada a Espanya, amb una capella a la Verge - que per a ell representava a Espanya,: la Moreneta, amb aquesta, es podria haver dit: plaça de Catalunya, però per Roderic de Borja " rei de Catalunya i rei d'Espanya", eren la mateixa cosa, i la verge que representava Espanya al segle XV era la verge de Montserrat. Espanya com a potència, en aquell moment (basant-se únicament en les conquestes d'Itàlia) era l'antic imperi català (Corona d' Aragó). A en Ferran a Roma se'l considerava doncs Rei d'Espanya- encara que de Castella només va ser rei consort, i després regent -.

Al mateix temps, els Borja van iniciar la construcció de la Basílica de Santa Maria di Monserrato, a Roma, a la via Monserrato (abans Viale Ospedale). No es va dedicar ni a la Verge del Pilar, ni a la " Maredeueta dels Desamparats ", sinó a la Moreneta. Es va acabar el s.XVI, i des de 1881 hi descansen les seves restes, amagades en caixa única als soterranis del Vaticà durant 400 anys.

Bé, del que s'ha dit podem inferir que la patrona d'Espanya durant uns quants segles, va ser la " Moreneta ", sent "la Pilarica ", com patrona d'Espanya, un invent del segle XVIII i el "dia de la raça " una invent del s.XX.

D'altra banda, era el 12 d'octubre del calendari julià, però pel concili de Trento, al dia 4 octubre 1582 - la nit més llarga de la història, en la que va morir Santa Teresa - li va seguir el dia 15 del calendari gregorià, per tant Colom va arribar a Guanahaní el dia 22 del nostre calendari.

De fet fins al 13 octubre 1640 (guerra dels segadors) no va aparèixer el "vot" de guardar la memòria de l'aparició de la Verge el 12 d'octubre, i no va ser fins al 27 maig 1642 que es va designar a la verge del Pilar patrona de Saragossa. El 1675 Climent X va ordenar que el 12 d'octubre es fes una processó general. Roma va concedir la "pregària" a la Verge del Pilar el 1723. Però va caldre esperar fins a 1739 perquè Climent XII declarés oficialment el 12 d'octubre " festa pròpia del santuari " (Felip V va morir dement en 1746). La basílica actual es va inaugurar el 5 de gener de 1916.

Qualsevol document que estigui datat o faci referència a una data anterior a 1640 (Saragossa) o 1739 (resta d'Espanya), dient que Colom va arribar a Amèrica el 12 d'octubre " festivitat de la Verge del Pilar ", no té rigor històric. Per exemple a wikipedia.es/virgen_del_pilar, apareix aquesta en el monument a Colom de Madrid beneint la seva empresa: "La Virgen del Pilar protegiendo la empresa colombina. Relieve del monumento a Colón de Madrid (A. Mélida, 1885).", anacronisme que no volen corregir... Aquesta és la història que ens volen fer creure... Quan està perfectament documentat que Colom es va encomanar a la Verge de la Cinta de Huelva (Diari de Colom - Bartomeu Casaus)

Es desconeixia la història primitiva del Pilar (hi ha molts documents apòcrifs) fins que en el s.XIX, el " arenyenc " Pare Fidel Fita (jesuíta - arxiver - director de la Biblioteca Nacional), va treure a la llum uns papers de Vallvidrera datats el 26 de juny de 987 del testament de Moció, fill de Fruya que esmenten a la verge del Pilar.

Però hi ha un fet, de per si curiós, i és que Sant Braulio bisbe de Saragossa (mort el 651), a petició d'Isidoro de Sevilla per a incloure'l a les Etimologías, va escriure un document que recull totes les devocions de la seva diòcesi, en el qual no hi apareix la Verge del Pilar, i a part d'això està molt ben documentat que la imatge actual de la verge és del s.XV (1453).

Fins al 13 d'octubre de 1640 (guerra dels segadors) no va aparèixer el "vot" de guardar memòria per l'aparició de la Verge el 12 d'octubre en la curació del "cojo de Calanda", i no va ser fins al 27 de Maig de 1642 que es va nomenar a la verge del Pilar patrona de Saragossa. El 1675 Climent X va ordenar que el 12 d'octubre es fes una processó general. Roma va concedir -a petició de Felip V- la "pregària" a la Verge del Pilar el 1723. Però va caldre esperar fins al 1739 perquè Climent XII declarés oficialment el 12 d'octubre "festa pròpia del santuari" (Felip V va morir dement als 63 anys -el 1746-, després de tornar al poder el 1724, al morir el seu fill Lluís I, que només va regnar set mesos).

Així com els Trastàmara i els Austries, durant quatre segles havien tingut una gran devoció a la " Moreneta ", (a ella està dedicada també la capella del palau imperial de Viena), Felip V, que per raons òbvies, no compartia amb ells la idea de tenir la mateixa patrona que els catalans, no va parar fins a aconseguir que Roma enaltís a la " Pilarica " - que en aquell temps tenia tan sols un petit temple a Saragossa - a la categoria de patrona d'Espanya, no escatimant despeses i ostentació els seus successors en la construcció de la Basílica del Pilar actual que es va inaugurar regnant Alfons XIII, el 5 de gener de 1916. El que va fer Felip V és històric (vegeu l'Enciclopèdia Espasa), però Carlos III, més sensat, va voler corregir aquesta aberració i el va deixar en taules, posant com a Patrona d'Espanya a la Immaculada Concepció... (una altra advocació - ja que verge només n'hi ha una), ja s'encarregarien Borbons posteriors de treure protagonisme a la Moreneta a la seva Basílica de Roma encara que no poguessin aconseguir-ho...

L'edifici actual es va acabar al segle XVI amb el nom de Chiesa de Santa Maria in Monserrato - Església de Santa Maria de Montserrat -, al carrer de l'Ospedale, que va acabar agafant el seu nom (el que té avui dia, Viale Monserrato). Va ser construïda en honor a la Verge que es venera al Monestir de Montserrat, a Catalunya. Era una institució centre d'acollida per als pelegrins espanyols, especialment aquells pobres o malalts, i per representants de diversa procedència i rang social que provenien de Catalunya, València, Balears i Aragó, és a dir acollia principalment els pelegrins que provenien del Regne d'Aragó.

El 1807 se li va fusionar, una altra institució separada, fundada al seu torn al final de l'Edat Mitjana per Alfonso de Paradinas (+1485, nomenat en 1469 bisbe de Ciudad Rodrigo), l'Església de Santiago i Sant Ildefons dels Espanyols, al·legant que amenaçava ruïna (falsa excusa ja que aquest edifici és actualment l'Església de Santa Maria del Sagrat Cor), situada a la Plaça Navona, que acollia principalment els
pelegrins que provenien del Regne de Castella.

A causa dels seus orígens i activitats, tots dos centres van establir ràpidament relacions amb les institucions dels seus dos regnes, adquirint d'aquesta manera, cada vegada amb més intensitat, el caràcter d'esglésies "nacionals ". Però

després de la clausura de l'església de Sant Jaume a 1798 (per presumpta amenaça de ruïna), el Papa Pius VII va aprovar la seva unió canònica amb la de Montserrat, en 1807. Posteriorment, decretada la definitiva cloenda de la de Santiago a 1817 i la seva venda el 1878, es va mantenir com a única església nacional espanyola, la de Montserrat, tergiversant el nom oficial a Espanya que va passar a ser Església Nacional Espanyola de Santiago i Montserrat, ja que se li havia afegit en 1807, com s'ha dit, la titularitat de Santiago, però a Itàlia per al poble italià sempre serà: Chiesa de Santa Maria in Monserrato de gli Spagnoli.

Avui dia la Casa Reial Espanyola, amb tot els nassos.. l'anomena " Església Nacional Espanyola de Santiago i Montserrat ", amb l'excusa ja explicada del traslladat de Santiago al temple de la Moreneta el segle XIX. Quina ignomínia !, Però per més que alguns pretenguin el contrari, seguirà sent sempre la Basílica de la Verge de Montserrat !.

Per cert, el destí és impredictible, després del mal que va fer Felip V a Catalunya, un descendent Su- Alfons XIII, el que havia inaugurat la fastuosa Basílica del Pilar bandejant efinitivamente a la Moreneta com patrona d'Espanya -, va haver de passar 53 anys enterrat sota l'advocació de la patrona de Catalunya, en aquesta Basílica. Quan es van exhumar les seves restes en 1994 per portar a Espanya, la premsa espanyola va saber silenciar el lloc on havia estat enterrat.

Als Borja a Roma se'ls tenia per catalans (sota el seu mandat al Vaticà es parlava català: " oh donar la chiesa in mani dei catalani "). Espanya els deu molt (el 1492 Amèrica era per Portugal, si no hagués estat per les " Intercaetera " d'Alexandre VI i la seva línia de Tordesillas). Ja va sent hora que es rehabiliti la seva memòria, Papes amb fills naturals o que donessin càrrecs als seus nebots, n'hi ha hagut a cabassos, i no crec que César i Roderic tinguessin necessitat d'anar a dormir amb Lucrecia, tenint a totes les dames d'Itàlia a la seva disposició. Morts " inesperades ", n'hi ha hagut sempre (Príncep de Viana...), fins i tot al s.XX (Juan Pau I). Les seves victòries, el seu suport a Ferran i el fet de ser catalans (no italians), els van crear molts enemics, que a la seva mort es van acarnissar amb ells, arribant a l'extrem ja esmentat de tapiar les seves habitacions i deixar les seves restes a un racó dels soterranis del Vaticà, durant quatre segles, fins que se'ls va portar a la Chiesa de Santa Maria in Monserrato. Són els únics Papes (de Roma) no enterrats al Vaticà, i ha hagut Papes pitjors que si hi que són. Les habitacions dels Borja van romandre tapiades durant quatre segles, un cop restaurades, s'obren al públic el 27 d'abril de 2006, el dia de la Moreneta, no el dia de Sant Jaume - és a dir el Vaticà ho fa coneixent la relació Borja- Monserrat - Patrona d'Espanya, però la premsa espanyola no ho explicita, com si fos una data escollida a l'atzar. Si es considerés als Borja estan enterrats al "Temple de Santiago" en comptes del de "La Moreneta", s'hauria fet el 25 de juliol.

Explicació a internet: "L'Església Nacional Espanyola de Santiago i Montserrat " té el seu origen en la fusió de dues institucions, Santiago dels Espanyols i Santa Maria de Montserrat, fundades a Roma a la fi de l'Edat Mitjana com centres d'acollida de pelegrins espanyols. Pel seu origen i activitat els dos centres aviat van adquirir el caràcter d'esglésies nacionals. Disposada el 1817 la clausura de l'església de Sant Jaume per amenaça de ruïna (pretesa.. ja que encara està d'empeus al cap de 200 anys) es va ordenar la seva venda en 1878, romanent com única església espanyola la de Santa Maria de Montserrat, a la qual es va unir el 1822 l'altra titularitat. Avui, Santa Maria in Monserrato degli Spagnoli és l'Església Nacional d'Espanya a Roma ".